

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

<i>Харитоновна Тетяна Євгенівна</i> РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	716
<i>Гавриш Наталя Степанівна</i> ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	718
<i>Григор'єва Христина Антонівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	720
<i>Годованюк Андрій Йосипович</i> КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	722
<i>Заверюха Марина Михайлівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ	724
<i>Канівець Людмила Анатоліївна</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ	726
<i>Karakhanian Karuna</i> ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND LEGAL RELATIONS	728
<i>Платонова Євгенія Олегівна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	730
<i>Валянська Тетяна Петрівна</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	732
<i>Слепньова Катерина Вадимівна</i> ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	735

СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

<i>Шамша Ігор Володимирович</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ	738
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i> ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	740
<i>Єременко Олександр Михайлович</i> ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ	742
<i>Smaznova Iryna</i> LAW & FORGIVENESS	744
<i>Капустіна Надія Борисівна</i> ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ	746
<i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i> ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА	749
<i>Токар Людмила Вікторівна</i> КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК	751
<i>Котовська Анастасія Вікторівна</i> ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ	753

СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	756
<i>Вітман Костянтин Миколайович</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ	758
<i>Мамонтова Елла Вікторівна</i> ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ	760
<i>Завгородня Юлія Володимирівна</i> СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР	763

ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ

Принципи земельного права реалізуються шляхом відтворення основних положень у земельному законодавстві, які пронизують його систему та удосконалюються разом з їх розвитком. В основу правового регулювання земельних відносин закладені принципи, які відображають характер і тенденції розвитку земельного права.

Слід зазначити, що відповідно до Закону України «Про Державний земельний кадастр» (ст. 3) державний земельний кадастр ґрунтується на таких основних принципах: «обов'язковість внесення до Державного земельного кадастру відомостей про всі його об'єкти; єдність методології його ведення; об'єктивності, достовірності та повноти відомостей у Державному земельному кадастрі; внесення відомостей до нього виключно на підставі та відповідно до вказаного Закону; відкритості та доступності відомостей Державного земельного кадастру, законності їх одержання, поширення і зберігання; безперервності внесення до Державного земельного кадастру відомостей про його об'єкти, що змінюються; документування всіх відомостей Державного земельного кадастру».

Приведені вище принципи є основоположними, однак не вичерпують всіх інших принципів, яким має відповідати кадастр.

До основних принципів здійснення діяльності, пов'язаної з веденням державного земельного кадастру, можна віднести: єдність системи і технології ведення, об'єктивність, достовірність, повнота, безперервність внесення характеристик земельних ділянок, відкритість кадастрових відомостей, документованість, всебічність, порівнянність і сумісність даних земельного кадастру з відомостями інших державних реєстрів, економічність, соціальна спрямованість системи, законність, первинність реєстрації, обов'язковість застосування відомостей земельного кадастру і централізоване керівництво процесом його ведення [1, с. 71].

Ведення державного земельного кадастру є комплексом складних технологічних, економічних і правових процесів, тому має відображати об'єктивні основи діяльності. Таким чином, принципи ведення державного земельного кадастру – це нормативно встановлені основні положення, що відображають порядок здійснення діяльності з організації ведення державного земельного кадастру та використання інформації з нього [2, с. 236].

Практичне призначення таких принципів полягає в тому, що вони виступають гарантими ефективного процесу ведення земельного кадастру та верховенства права щодо забезпечення прав суб'єктів земельно-кадастрових відносин. Такі керівні ідеї мають об'єктивний характер, відображають соціально-економічні закономірності розвитку суспільства та «містять положення як щодо змісту державного земельного кадастру, тобто відомостей про нього, так і щодо документації, у якій ці відомості відображаються» [3, с. 36].

Одним із принципів ведення Державного земельного кадастру є порівнянність його даних у розділі адміністративно-територіальних одиниць з даними про землю, що містяться у кадастрах інших природних ресурсів (лісовому, водному, кадастрі родовищ і проявів корисних копалин тощо). Можливість такої порівнянності даних забезпечується веденням зазначеного кадастру на всій території нашої країни за єдиною системою, яка ґрунтується на нормативних документах, затверджуваних Держгеокадастром [4, с. 515].

На думку вчених, одними з концептуальних засад для розвитку кадастру в Україні є: принцип єдиного кадастру та принцип єдиної кадастрово-реєстраційної системи. Реалізація цієї концепції передбачає зберігання в єдиній кадастровій базі даних інформації щодо всіх об'єктів нерухомості та об'єднання в рамках однієї системи реалізації функцій як кадастрового обліку всіх об'єктів нерухомості, так і та реєстрації прав на них [5, с. 25].

Принципи права є об'єктивно зумовленими історичними категоріями, які впливають із закономірностей суспільного життя. Принципи права містять у собі світовий досвід розвитку права, досвід цивілізації. Вони виражаються у формі незаперечних вимог (позитивних зобов'язань), які ставляться до учасників суспільних відносин з метою гармонійного поєднання індивідуальних, групових та суспільних інтересів [6, с. 21]. Розкриваючи світоглядне значення принципів права, В. В. Книш, який проводив спеціальне дослідження у відповідній сфері, виділяє такі їх ознаки: вони виражаються у формі незаперечних вимог (позитивних зобов'язань), які ставляться до учасників суспільних відносин з метою гармонійного поєднання індивідуальних, групових та суспільних інтересів; втілюють у собі світовий досвід розвитку права; є ідейно-політичною категорією, і будучи формою суспільної свідомості, здійснюють ідейний, інформаційно-виховний вплив загального характеру на суб'єктів правовідносин [7, с. 52].

Слід зазначити, що основним критерієм створення та функціонування сучасних кадастрово-реєстраційних систем є принцип соціальної спрямованості системи. Система має бути орієнтована на кінцевого споживача та забезпечувати йому максимальну зручність та оперативність у наданні реєстраційно-інформаційних послуг та забезпечувати їх мінімальну вартість. Користувач повинен мати можливість отримувати всі послуги в одному офісі, незалежно від того, які установи мають відношення до збору інформації, формування баз даних і функціонування системи [5, с. 24].

Виходячи з вищезазначеного сформулюємо основні принципи побудови майбутньої кадастрової системи: 1) в основі кадастрової системи повинно лежати право недоторканості власності та правовий статус меж; 2) кадастрова система повинна бути багатоцільовою в геопросторовій трьохмірній системі координат; 3) в кадастрову систему як імператив залучаються інші реєстри: оцінка землі та земельних поліпшень (будівель, інженерних споруд тощо); реєстр прав власності з обмеженнями та обтяженнями; 4) кадастрова система публічна і дозволяє юридичним та фізичним особам здійснювати доступ в режимі on-line до необхідної інформації; 5) кадастрова система динамічна і її інформація може бути верифікована в інших базах даних та реєстри; 6) система повинна передбачати можливості її розвитку та трансформації; 7) побудова кадастрової системи здійснюється в програмному середовищі сумісному з базами даних інших реєстрів [8, с. 26].

Отже, принципи земельного права є свого роду стрижнем, на якому будуються система земельного права і система земельного законодавства. Вони відіграють важливу роль у тлумаченні земельно-правових норм. У теперішній час швидкими темпами розвиваються технічні засоби та технології ведення кадастрових робіт, що в свою чергу дозволяє на більш високому професійному рівні підтримувати ефективність та безпечність кадастрової системи, базуючись на принципах прозорості, доступності, достовірності та інших принципах представлення інформації щодо кадастрових об'єктів.

Список використаних джерел

1. Гоштинар С. Л. Правове регулювання ведення державного земельного кадастру в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2008. 193 с.
2. Гоштинар С. Л. Основні принципи ведення Державного земельного кадастру. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. Вип. 37. С. 236–242.
3. Земельне право України : навч. посіб. / за ред А. І. Ріпенко, О. М. Пащенко. Київ : ВД «Дакор», 2016. 236 с.
4. Земельне право України : підручник / за ред. О. О. Погрібного та І. І. Каракаша. Вид. 2ге, переробл. і допов. Київ : Істина, 2009. 600 с.
5. Даниленко А. С., Лихогруд М. Г. Основні засади запровадження в Україні кадастрово-реєстраційної системи. *Землевпорядний вісник*. 2003. № 1. С. 23–27.
6. Колодій А. М. Принципи права України : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 208 с.

7. Книш В. В. Принципи земельного права України : дис. ... канд. наук : 12.00.06. Івано-Франківськ, 2006. 206 с.

8. Перович І. Л., Маланчук М. С. Напрями розвитку кадастрової системи України. *Системна взаємодія кадастрів: проблемні питання методологічного, інституційного та інформаційного забезпечення* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 29–30 берез. 2019 р.). Київ, 2019. С. 24–27.

Ключові слова: земля, кадастр, земельне право, принципи, кадастрова система.

Keywords: land, cadastre, land law, principles, cadastral system.